

Kengis- forsen besegrad

- SIDAN FYRA -

(Kengis Kuriren) Nu är det gjort! Det som man i alla tider trott vara omöjligt. Nämligen att ta sig ut för Kengisforsen i Torneälv med båt. De som har gjort det är Tommy Emanuelsson, Hans "Laggen" Lagerkvist, Yngve Bergkvist och Curt Persson alla anställda av Kiruna hembygdsförening i Jukkasjärvi hembygdsgård.

- Vi vill aktualisera det gamla sättet att färdas på älvarna och återuppväcka alla forssträckors namn, säger de som en förklaring till bedriften.

Nej, det var verkligen inte för att skaffa sig PR som dessa fyra unga män bestämde sig för att klämma Kengisforsen. Varken radio eller press var meddelade i förväg. Många kringboende ordsbor märkte dock på fredagen att det var något speciellt på gång. En av dem, Karl Hjertström, 75 har bott vid forsen i hela sitt liv. Han fick uppleva forsfärden från första parkett, och så här berättar han.

☐ Ingen fara

- Det satt två stycken framme i gummibåten med var sin paddel. En i mitten hade åror och en längst bak var också en paddlare. Det översta fallet heter Tahvanin Linka, Stafansfallet. När båten åkte där utför försvann den helt under vattenmassorna och var borta ganska länge innan den kom fram. Sedan såg det ut som om

De besegrade Kengisforsen

båten hölls kvar av kraftiga uppströmmar i Keskipato, Mittenpatan. Under tiden öste pojarna häftigt ut allt vatten ur båten. Mittenfallet är den väldiga Sieppi Linkan. Fallhöjden är nog en fyra meter där. Strömmen bara sög ner båten så att man ingenting såg av den. Men den kom upp och sedan var det ingen fara mera, berättar Karl Hjertström.

Någon livsfara tycker Karl det inte såg ut att vara. De stora amerikanska gummibåtarna ser ut att tåla en hel del, anser han.

☐ Jobbigt

Hur kändes det då att själv vara med i båten? Så här upplevde Yngve Bergkvist det hela:

- Vi hade tidigare grundligt studerat forsen med kikare, medan vi gått ned för norra stranden. Åker man ned för en fors, måste man veta vad som kommer att hända hundra meter framåt. Trots allt hade vi felbedömt Stafansfallet, och när vi åkte där ut för fick vi in väldigt mycket vatten. Vi fick hålla emot så mycket vi orkade med paddlar och åror medan

en öste vatten för allt vad han var värd. Skulle vi klara det stora fallet måste vi vara lätta, visste vi. Vi hann också få ut det mesta av vattnet, och Storfallet, Sieppi Linkan, klarade vi enkelt. Därefter paddlade vi över huvudströmfåran mot södra stranden och kom in i det avslutande fallet, som också var en tre fyra meter högt. Också det gick fint och då kunde vi andas ut.

- Så här efteråt måste vi erkänna att forsen var betydligt jobbigare än vi trott. Det kändes som om mjölksyran satt ända upp i tänderna, erkänner Yngve Bergkvist.

☐ Nyfikna journalister

De fyra som nu gjort älvhistoria hade inte aning om att deras bedrift skulle bli så uppmärksamman. Intervju i lokalradion och nyfikna journalister i telefon. När de efteråt körde in i samhället, Pajala för att tanka, kom några killar och frågade "var det ni som åkte ner för Kengisforsen?" Likaså på matserveringen, och då hade det bara gått någon timme sedan färden, berättar Yngve.

Forsränning är något som blivit väldigt populärt i Amerika. Till och med president Carter har gjort en sådan färd tillsammans med livvakter och pressmän. Ett gäng journalister och fotografer har nyligen avslutat en sådan resa utefter Torneälv, men de nöjde sig med att avverka Kengisforsen landvägen.

- Vi var med och hjälpte dem på resan, berättar Yngve Bergkvist. I Haparanda köpte vi deras båt, så nu har vi två likadana. Genom vårt arbete åt Kirunas hembygdsförening har vi blivit intresserade av att väcka den gamla forsfararkulturen till liv. Därför ordnar vi turer från Kukkasjärvi till Pirttilahti, en sträcka på fyra mil och med 60 meters fallhöjd. Som en följd av dessa färder har vi blivit roade av att försöka oss på de större forsarna. Inte för att vara först och bäst, utan för att se vad som är möjligt med dessa farkoster. Vi har alla stor vattenvana från kajakpaddling, sportdykning och vattenpolo och använder oss alltid av hjälmar och flytvästar.